

جغرافیا و روابط انسانی، بهار ۱۴۰۰، دوره ۳، شماره ۴ صص ۱۲۰-۱۰۹

آینده پژوهی وضعیت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان

مریم بیرانوندزاده^۱، هدایت اله درویشی^۲، اسماعیل نجفی^۳

۱- دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری و پژوهشگر جهاد دانشگاهی / واحد لرستان / خرم‌آباد /

ایران / beyranvand28@gmail.com

۲- دانش آموخته دکتری آمایش محیطی دانشگاه شهید بهشتی / دانشکده علوم زمین / گروه جغرافیای

انسانی / تهران / ایران / hedayat_4@yahoo.com

۳- استادیار دانشگاه دامغان / دانشکده علوم زمین / گروه ژئومورفولوژی / دامغان / ایران

es.najafi@du.ac.ir

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۰۵

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تحلیل آینده پیش روی وضعیت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان تدوین شده است، جامعه آماری مورد مطالعه، کارشناسان و خبرگان موضوع مورد مطالعه (کارشناسان گردشگری و ورزشی) می‌باشند که با نظر خواهی از آنها، عوامل اثرگذار و اثرپذیر بر وضعیت موجود و آینده گردشگری ورزشی استان لرستان استخراج شدند، پس از مشخص شدن میزان اثرگذاری و اثرپذیری هریک از عوامل و یا به عبارت دیگر تعیین میزان قدرت نفوذ و وابستگی هریک از عوامل اثرگذار بر گردشگری ورزشی، هرکدام از عوامل مذکور با استفاده از نرم افزار میک مگ در خوشه های (مدیریتی، کالبدی و اجتماعی-اقتصادی) طبقه بندی شدند، سه سناریو برای آینده گردشگری ورزشی در استان لرستان تحت عناوین: سناریوی اول لرستان قطب گردشگری ورزشی طبیعت محور غرب کشور (خوش بینانه)، سناریوی دوم: بینابین لرستان در مسیر توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور و لرستان مهجور از توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور (بدبینانه) ارائه شد، محتمل ترین سناریو برای آینده گردشگری ورزشی استان لرستان، سناریو لرستان در مسیر توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور می باشد.

واژگان کلیدی: گردشگری ورزشی، طبیعت محور، آینده پژوهی، لرستان.

مقدمه

منابع و جاذبه‌های گردشگری یک منطقه زمینه اصلی را برای توسعه و پیشرفت فعالیت‌های گردشگری فراهم می‌آورد. لرستان از جمله نقاطی است که دارای قابلیت‌های طبیعی فراوانی در حوزه گردشگری ورزشی می‌باشد، مهم‌ترین شاخه‌های گردشگری ورزشی طبیعت محور که قابلیت برنامه ریزی و توسعه دارند در قالب جدول شماره ۱ به آنها اشاره شده است.

جدول ۱: قابلیت‌های گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان	
قابلیت‌های گردشگری ورزشی	قابلیت تحقق در لرستان
کوهنوردی و دره نوردی	✓
صخره نوردی	✓
غار نوردی	✓
راهپیمایی طولانی در کوهستان	✓
دو چرخه سواری کوهستان	✓
هنگک گلابدینگک (کایت)	✓
بیس جامپینگ، پاراگلایدر، پاراموتور	✓
غواصی	✓
ورزش‌های بومی	✓
اسب سواری	✓
رفتینگ	✓
اسکی	✓
ماهی گیری	✓
برف نوردی	✓
گلف	✓
کویرنوردی	قابلیت تحقق در استان لرستان ندارد
رالی در کویر	قابلیت تحقق در استان لرستان ندارد
موج سواری	قابلیت تحقق در استان لرستان ندارد

منبع، بیرانوندزاده، ۱۳۹۹

پژوهش حاضر با هدف، بررسی وضعیت موجود و پیش روی گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان با رویکرد آینده پژوهی در استان لرستان، تدوین شده است.

از جمله تحقیقاتی که ارتباط موضوعی با عنوان تحقیق دارند، به صورت اجمالی می‌توان به موارد زیر اشاره نمود

غفوری (۱۳۹۳) به ارائه الگوی توسعه گردشگری بر مبنای توسعه بازی‌های بومی و محلی در کشور پرداختند. در نتایج تحقیق خود عنوان کرده‌اند: جنبه‌های مثبت بازی‌های بومی و محلی به ترتیب اولویت عبارت بودند از: سادگی پرداختن به آنها، قابلیت اجرا در رده‌های مختلف سنی و ارتباط آنها با فرهنگ جامعه.

همچنین موانع زیر برای توسعه‌ی بازی‌های بومی از سایر موانع مهم تر بودند: نبود برنامه‌ریزی، عدم آشنایی با نحوه‌ی انجام بازی‌ها، و عدم توجه رسانه‌ها می‌باشد.

فروزانفر و همکاران (۱۳۹۳)، به ارائه چالشهای گردشگری ورزشی و راهکارهای عملیاتی برای توسعه گردشگری ورزشی در ایران پرداخته‌اند، تایید تحقیق آنها نشان داد که کشور ایران با پتانسیل‌های طبیعی و جاذبه‌های سیاحتی و فرهنگی بسیار و داشتن آب و هوای به اصطلاح چهارفصل به عنوان کشوری توانمند در آماده‌سازی شرایطی مطلوب برای علاقه‌مندان به مسافرت‌های خارجی، می‌تواند قطبی مهم در صنعت توریسم به معنای عام و توریسم ورزشی در معنای خاص آن تلقی گردد که این امر مستلزم مدیریت صحیح، سرمایه‌گذاری و توجه بیشتر مسئولان در حوزه ورزش و گردشگری است. از دلایل عدم توسعه گردشگری ورزشی، آماده نبودن بسترهای اقتصادی در ایران برای جذب سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های لازم و همچنین عدم آگاهی مسئولین نسبت به توریسم ورزشی و درآمدهای ناشی از آن را نام برد.

مهدی زاده و همکاران (۱۳۹۳)، وضعیت گردشگری ورزشی در شهر مشهد را بر اساس تحلیل *SWOT* بررسی کردند.

-اسدی و همکاران (۱۳۹۴) مقاله‌ای با عنوان: مطالعه ابعاد عینی امنیت در گردشگری ورزشی ایران و عملکرد سازمان‌های ورزشی در تأمین و توسعه آن تدوین نموده‌اند: آنها به بیان این موضوع پرداختند: در بخش تعیین و اولویت بندی عوامل مخل امنیت قبل از حضور گردشگران ورزشی خارجی در ایران نشان داد که گردشگران ورزشی، ایران را به عنوان منطقه بی‌خطر نمی‌شناسند و در موارد اشاره شده احساس ناامنی می‌کنند. با توجه به سوء تبلیغات از طرف رسانه‌های خارجی در مورد وضعیت امنیت در ایران وجود این احساس در گردشگران طبیعی به نظر می‌رسد و برطرف کردن آن مستلزم فعالیتهای فرهنگی و جلب رضایت گردشگران ورزشی در حین حضور در ایران است.

-کیانی و یگانه (۱۳۹۵) به شناسایی عوامل موثر و اولویت بندی فعالیت‌های گردشگری ورزشی با استفاده از فنون تصمیم‌گیری چند معیاره در استان چارمحال بختیاری پرداخته‌اند. در بررسی مهم‌ترین جاذبه‌های طبیعی ورزشی موثر بر توسعه گردشگری ورزشی کشور، این اولویت را به جاذبه‌های مربوط به دامنه نوردی و طبیعت‌گردی و ورزش‌های ساحلی آبی و تابستانی داده‌اند.

-پناهی و آدمی (۱۳۹۵) به بررسی قابلیت‌سنجی توسعه گردشگری ورزشی در استان آذربایجان شرقی پرداخته‌اند و معتقدند: در استان آذربایجان شرقی سه دسته از عوامل؛ عوامل سوق‌دهنده، عوامل جلب‌کننده و عوامل بازدارنده مطالعه شدند که رسیدن به آرامش، رفع خستگی و تجدید قوای جسمی و ذهنی به عنوان مهمترین مؤلفه از میان عوامل سوق‌دهنده، وضعیت حمل و نقل به عنوان مهمترین مؤلفه از میان عوامل جلب‌کننده

و مؤلفه کافی نبودن زمان اوقات فراغت به عنوان مهمترین عامل بازدارنده توسعه گردشگری ورزشی در استان آذربایجان شرقی شناخته شدند.

-جنانقرد و همکاران (۱۳۹۷) به امکان‌سنجی توسعه گردشگری ورزشی در اردبیل (مورد مطالعه: پیست‌اسکی آلوارس) پرداخته‌اند، با توجه به وضعیت شاخص‌های بنیادی در توسعه گردشگری ورزشی (عوامل زیرساختی، محیطی، مدیریتی و ورزشی، امکان توسعه گردشگری ورزشی در پیست اسکی آلوارس اردبیل وجود دارد.

حسینی و رحیم‌زاد (۱۳۹۸)، آینده صنعت گردشگری در شهر تهران را مورد مطالعه قرار داده‌اند، تحقیق آنها به چهار سناریوی مستقل برای آینده گردشگری شهر تهران رسید که به ترتیب: تهران مخوف، تهران: میزبان مهمانان سرزده، تهران چشم انتظار و تهران: بازدید برای عموم آزاد نام گذاری شدند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که جز در سناریوی تهران: بازدید برای عموم آزاد، وضعیت گردشگری تهران خوب نیست و این صنعت نمی‌تواند کمکی به اقتصاد شهری تهران داشته باشد.

درویشی و همکاران (۱۳۹۹)، به تحلیل فرصت و قابلیت‌های آینده گردشگری ورزشی مبتنی بر رویکرد آمایش سرزمین در استان لرستان پرداخته‌اند، نتایج پژوهش آنها نشان داد، که از بین مولفه‌های «قابلیت» و «فرصت»، بیشترین مولفه‌های اثرگذار بر گردشگری ورزشی با ۵۴٫۵ درصد مربوط به متغیر «فرصت» است. خوشه‌بندی، تحلیل و پراکنش پیشران‌های گردشگری ورزشی بیانگر این واقعیت است که پیشران‌های کلیدی در هر دو بعد فرصت و قابلیت بصورت متوازن و مساوی توزیع شده است، این درحالی است که تعدد پیشران‌های وابسته و مستقل در بعد فرصت به ترتیب با میزان ۹٫۱۰ درصد و ۱۳٫۶۰ درصد بیشتر از بعد قابلیت می‌باشد.

روش تحقیق

روش مورد استفاده در تحقیق توصیفی-تحلیلی مبتنی بر منابع کتابخانه‌ای و داده‌های حاصل از پرسشنامه که در قالب نظرخواهی از صاحب نظران موضوع مورد مطالعه می‌باشد. عوامل در سه دسته، مدیریتی، محیطی-کالبدی و اجتماعی-اقتصادی معرفی شدند، که تعداد ۳ متغیر در خوشه متغیرهای مستقل، تعداد ۴ متغیر در خوشه متغیرهای وابسته، تعداد دو متغیر در خوشه متغیرهای پیوندی و تعداد ۵ متغیر به عنوان متغیر کلیدی مشخص شده است که این متغیرهای کلیدی در سناریو نویسی مورد بهره‌گیری قرار گرفتند.

یافته‌های تحقیق

در این مرحله از فرآیند پژوهش، پ‌س از مشخص شدن میزان اثرگذاری و اثرپذیری هریک از عوامل و یا به عبارت دیگر تعیین میزان قدرت نفوذ و وابستگی هریک از عوامل اثرگذار بر گردشگری ورزشی، هرکدام از عوامل مذکور با استفاده از نرم افزار میک مگ در یکی از خوشه‌های چهارگانه ذیل طبقه بندی شده است.

جدول در مجموعه و براساس واکاوی مستندات مربوط به پژوهش تعداد ۱۴ متغیر مشخص شد که به شرح ذیل است:

جدول ۲: متغیرهای موثر در گردشگری

متغیر مدیریتی	محیطی - کالبدی	اجتماعی - اقتصادی
قوانین مصوب در حمایت از توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور	قابلیت ها و توان محیطی استان برای توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور	افزایش ضریب اشتغال جوامع محلی
میزان اعتبار تخصیص داده شده به توسعه این صنعت	میزان امکانات و زیرساخت های موجود نظیر واحدهای بوم گردی	ارتقاء سطح کیفی و کمی رفاه اجتماعی جوامع محلی
هماهنگی درون سازمانی با دستگاه های ذیربط با صنعت گردشگری ورزشی طبیعت محور	مناسب بودن راه های ارتباطی	افزایش تعاملات اجتماعی
	پیامدهای منفی زیست محیطی	امکان بروز تعارضات فرهنگی - اجتماعی
		آموزش جوامع محلی در خصوص نحوه برخورد با گردشگران ورزشی
		میزان تبلیغات صورت گرفته در این زمینه
		مناسب بودن هزینه های تخصیص داده شده به این صنعت

ادامه جدول ۲: متغیرهای موثر در گردشگری

متغیرها	قوانین مصوب در حمایت از ت	میزان اعتبار	هماهنگی درون	قابلیت ها و توان محیطی استان	میزان امکانات و زیرساخت های	مناسب بودن راه های ارتباطی	پیامدهای منفی زیست محیطی	افزایش ضریب اشتغال جوامع	ارتقاء سطح کیفی و کمی رفاه	افزایش تعاملات اجتماعی	امکان بروز تعارضات	آموزش جوامع محلی	میزان تبلیغات صورت گرفته در این زمینه	مناسب بودن هزینه های تخصیص داده شده
قوانین مصوب	۱	۳	۳	۲	۳	۳	۱	۲	۲	۲	۳	۲	۲	
میزان اعتبار	۳	۱	۲	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳	
هماهنگی درون سازمانی	۳	۲	۱	۲	۳	۳	۱	۲	۲	۲	۲	۳	۲	
قابلیت ها و توان محیطی استان	۲	۲	۱	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
میزان امکانات و زیرساخت های	۳	۳	۲	۲	۱	۳	۲	۳	۲	۲	۲	۳	۳	
مناسب بودن راه های ارتباطی	۱	۲	۳	۳	۲	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۳	
پیامدهای منفی زیست محیطی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۱	۱	۲	۳	۲	۲	۳	
افزایش ضریب اشتغال جوامع	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۱	۳	۲	۲	۲	۲	۲	
ارتقاء سطح کیفی و کمی رفاه جوامع محلی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۱	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
افزایش تعاملات اجتماعی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
امکان بروز تعارضات	۳	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
آموزش جوامع محلی	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
میزان تبلیغات صورت گرفته در این زمینه	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	
مناسب بودن هزینه های تخصیص داده شده	۲	۳	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	

-ارزیابی میزان اثرپذیری و اثرگذاری متغیرها بر سیستم

در ماتریس مقاطع جمع ستون‌های هر متغیر نشان دهنده میزان تأثیرپذیری و جمع اعداد سطرهای هر متغیر بیانگر میزان اثرگذاری آن متغیر می‌باشد. در همین راستا، نحوه توزیع و پراکنش متغیرها در صفحه پراکندگی

(نمودار) نشان داده شده است. در این نمودار میزان پایداری و ناپایداری سیستم مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در سیستم‌های پایدار پراکنش متغیرها به صورت L انگلیسی است (یعنی برخی متغیرها دارای اثرگذاری بالا و برخی دارای اثرپذیری بالا هستند) و مجموعاً سه نوع متغیر در این سیستم قابل رؤیت هستند: ۱- متغیرهای بسیار اثرگذار بر سیستم ۲- متغیرهای مستقل ۳- متغیرهای خروجی سیستم (متغیرهای نتیجه). در حالی که در سیستم‌های ناپایدار، متغیرها در حول محور قطری صفحه پراکنده هستند و متغیرها در اکثر مواقع حالت بینابینی از اثرگذاری و اثرپذیری را نشان می‌دهد که شناسایی عوامل کلیدی را بسیار مشکل می‌نماید. با این حال در این سیستم نیز راه‌های ترسیم شده است که می‌تواند راهنمایی‌گزینه‌ش و شناسایی عوامل کلیدی باشد (Godet, 2003: 21).

- متغیرهای اثرگذار

در این نوع متغیرها، درصد اثرگذاری بسیار بالاتر از اثرپذیری است و در پلان شمال غربی قرار می‌گیرد.

- متغیرهای دوجهی

این متغیرها دارای اثرگذاری بالا و اثرپذیری بالا هستند و هر عملی بر روی این متغیرها، بر روی سایر متغیرها نیز واکنش و تغییری را ایجاد خواهد کرد. همچنین این متغیرهای دوجهی ظرفیت بسیار بالایی جهت تبدیل شدن به متغیرهای کلیدی سیستم را دارا هستند.

- متغیرهای تنظیمی

این نوع متغیرها حالت تنظیمی داشته و گاهاً به عنوان اهرمی ثانویه عمل می‌کنند. همچنین این متغیرها قابلیت ارتقاء به متغیرهای تأثیرگذار، تعیین کننده و یا متغیرهای دوجهی هستند. در نهایت موقعیت قرارگیری این متغیرها در نزدیکی مرکز ثقل نمودار قرار دارند.

- متغیرهای اثرپذیر

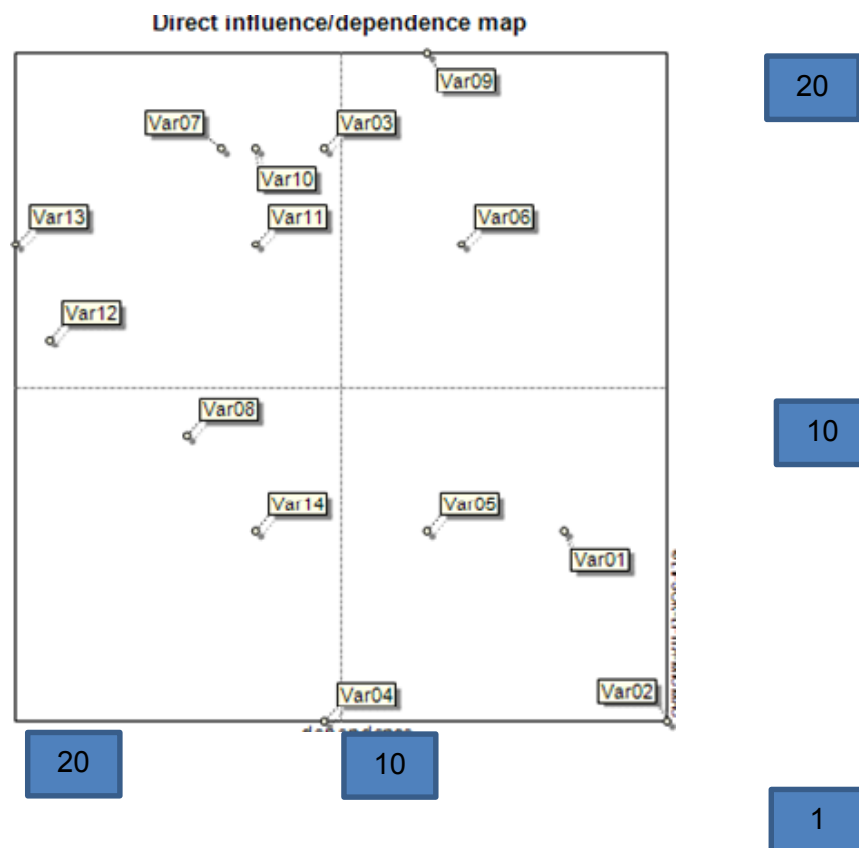
این متغیر در جنوب شرقی پلان قرار دارند و آن را می‌توان به عنوان متغیرهای نتیجه نامید. این متغیر از اثرپذیری بسیار بالا و اثرگذاری بسیار پایین در سیستم برخوردار است. در این دسته از متغیرها خود سیستم قادر به دست‌کاری آن‌ها نیست. با توجه به این که وضعیت سیستم ناپایدار است، وجود عوامل تأثیرگذار با درجه بالا در منتهی‌الیه نمودار در سمت شمال غربی بعید به نظر می‌رسد زیرا این محل بیشتر در سیستم‌های پایدار دارای عوامل است. این متغیرها توسط سیستم قابل کنترل نیستند.

-متغیرهای مستقل

این متغیر از لحاظ اثرگذاری و اثرپذیری در سطح پایینی قرار دارند که به همین خاطر به عنوان متغیرهای مستقل نامیده می‌شوند. این نوع متغیر در جنوب غربی پلان واقع هستند.

۴- جدول ۳: خوشه بندی عوامل اثرگذار بر آینده گردشگری ورزشی طبیعت محور در لرستان

۵- ردیف	۶- نوع خوشه	۷- ویژگی خوشه	۸- فهرست عوامل وابسته به خوشه
۱	۱- متغیرهای مستقل (خودمختار)	۱- قدرت نفوذ و وابستگی ضعیف	V3-V6-V7
۲	۱۴- متغیرهای وابسته	۱- قدرت نفوذ ضعیف اما وابستگی بالایی	V5-V6-V7-V4
۳	۱۸- متغیرهای پیوندی ^۱	۱- قدرت نفوذ کم و وابستگی بالا	V8-V14
۴	۲۲- متغیرهای مستقل (کلیدی) ^۲	۱- دارای قدرت نفوذ بالا و وابستگی پایینی	V7-V13-V10-V11-V12

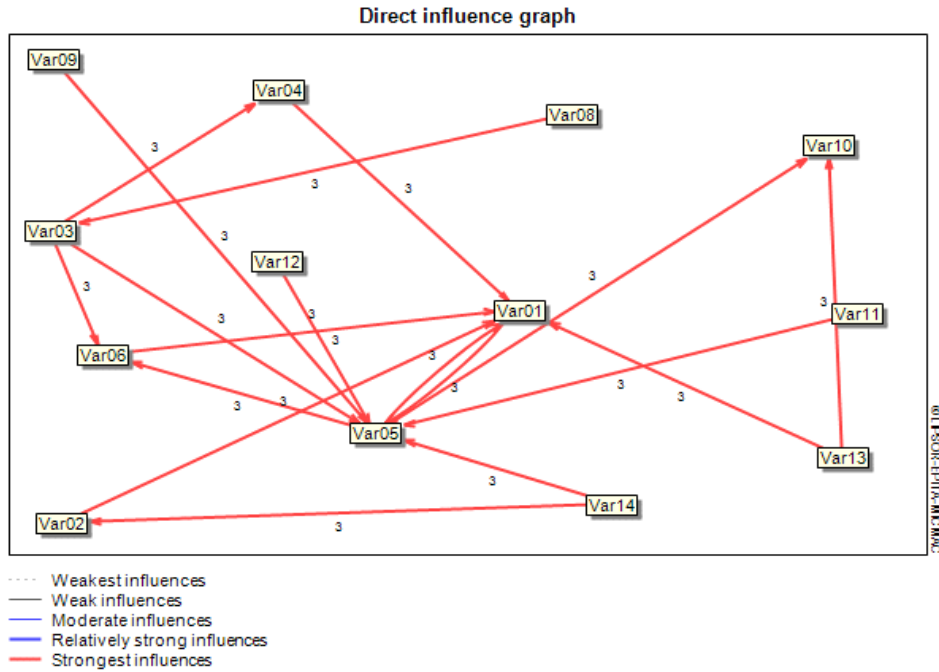
¹. Linkage variables
². Autonomous variables

نمودار ۱: خوشه‌بندی عوامل موثر بر گردشگری با استفاده از روش MICMAC

-۲۵-

-۲۶-

نمودار ۲: اثرگذاری و اثرپذیری عوامل موثر در گردشگری

مهم‌ترین سناریوهای پیش روی گردشگری ورزشی طبیعت محور با رویکرد آینده پژوهی به شرح زیر می باشد

سناریوی اول لرستان قطب گردشگری ورزشی طبیعت محور غرب کشور (خوش بینانه)

گردشگری در استان لرستان به صورت مدون مورد توجه مدیران و مسئولان و شهروندان بوده است و این توجه از جهات مختلف از جمله موقعیت جغرافیایی مناسب، طبیعت فوق العاده، سرزمین آبشارها، رودخانه های پر اهمیت، منابع طبیعی فوق العاده، نقاط ارتفاعی مناسب در راستای دستیابی به توسعه پایدار گردشگری ورزشی طبیعت محور در افق طرح به عنوان قطب گردشگری ورزشی طبیعت محور غرب کشور شناخته شده و ... باعث شده که زمینه افزایش چنین توجهاتی را فراهم کند. در همین راستا، چنین مدیریت هوشمند و سناریوهای مختلف در ابعاد مختلف ویژگیهای را به همراه داشته است و این عوامل باعث فراهم شدن جمعیتی سالم، توانمند و فعال در عرصه گردشگری ورزشی، دارای طبیعت پاک و گردشگر پذیر، موفق در مدیریت صنعت گردشگری، توانمند در بهره برداری قابلیت های طبیعی ورزش محور، مشهور و برخوردار از جایگاه ممتاز در درآمد حاصله از گردشگری ورزشی طبیعت محور، افزایش نرخ اشتغال حاصل از صنعت گردشگر، جوامع بومی آموزش یافته، وجود سایت های اینترنتی با فضاهای اختصاصی به گردشگری ورزشی طبیعی،

توسعه عدالت محورانه در فضاهای با قابلیت گردشگری ورزشی طبیعت محور، محل برگزاری جشنواره ها و مسابقات ورزشهای طبیعت گرا خواهد شد.

سناریوی دوم: بینابین لرستان در مسیر توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور

استان لرستان، با وجود برخورداری از ظرفیت‌های مناسب در زمینه قابلیت‌های طبیعی با رویکرد گردشگری ورزشی هنوز برای رسیدن توسعه با تنگناها و محدودیت‌هایی روبرو است. توجه‌نشدن جوامع محلی و مدیران به توجه بیشتر به این صنعت گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان در مسیر بینابین قرار دارد یکی سری اقدامات ابتدایی در این زمینه صورت گرفته واحدهای بوم گردی در برخی فضاها ایجاد شده است برخی تورهای گردشگری ورزشی در نقاط مستعد برگزار می‌شود ولی هنوز تا مدینه فاصله گردشگری ورزشی طبیعت محور فاصله زیادی وجود دارد. به عبارتی مدیریت بخشی و عمودی می‌تواند در بلندمدت گردشگری ورزشی برای قشرهای مختلف از جمله قشر جوانان آسیب پذیر باشد با وجود این مدیریت مناسب با مدیریت یکپارچه در بین سازمان ها باید طوری باشد آسیب ها را در ابعاد وجود با حداقل ممکن به سرانجام رساند.

سناریوی سوم: لرستان مهجور از توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور (بدبینانه)

گردشگران ورزشی طبیعت گرا در لرستان به دلیل عدم وجود زیرساخت های مناسب، عدم تامین امنیت و ایمنی مسیرهای گردشگری ورزشی طبیعت محور، تبلیغات مناسب صورت نگرفته، جوامع محلی آموزش ندیده، بروکراسی پیچیده بین دستگاه های اجرایی، آلودگی های زیست محیطی در فضاهای جاذب گردشگران ورزشی طبیعت گرا در سیر قهقرا قرار دارد. این عوامل باعث شده که این صنعت پاک و پردرآمد به یک صنعت خاموش مبدل شود و برای به چرخه در آوردن درآمدهای حاصل از صنعت پاک نیازمند مدیریت یکپارچه بین ساکنین و سازمانها و نهادهای تصمیم گیر است متنها تصمیم گیری و سیاست گذاری های بخشی و عمودی باعث شده که گردشگری ورزشی با رویکرد طبیعت محوری در لرستان جایگاهی نداشته باشد. این سیاست های نامناسب در زمینه گردشگری ورزشی باعث شده که گردشگران و قشر جوانان به این صنعت امید کمتری داشته باشند و بنابراین، این صنعت در حال حاضر جایگاهی در استان لرستان ندارد.

نتیجه گیری

آینده پژوهی در ابتدا کار خود را با پیش بینی آغاز نمود. پیش بینی شامل یک مجموعه فرایند خبره محور است که با حدس و گمانه زنی دربارهی آینده صرفاً راجع به احتمالات بحث می کند. سپس داده های آن به فرایند برنامه ریزی استراتژیک تزریق می شود؛ اما هیچ اثر انگیزی در میان مردم جامعه یا کارکنان سازمان ندارد. پیش بینی به خودی خود ارزشی ندارد، بلکه با پاسخ دادن به پرسش های تصمیم گیران ابزاری برای کمک به

فرایند تصمیم‌گیری است. ارزش پیش‌بینی به میزان سودمندی آن هنگام اخذ تصمیم بستگی دارد. هر پیش‌بینی که کیفیت تصمیم را بهبود ببخشد، صرف نظر از این که در آینده چه رخ دهد، امری مفید است.

منطقه‌بندی و آینده‌نگاری محور گردشگری ورزشی طبیعت محور در استان لرستان بر پایه موارد زیر صورت

می‌گیرد

- نقاط ارتفاعی

- مناطق با قابلیت برف نوردی

- غارنوردی

- دوچرخه سواری کوهستان

- ماهیگیری

- کوه پیمایی

- ورزش های هوایی

- ورزش های بومی

- اسب سواری

بر اساس سناریو بینابین که امکان تحقق آن در لرستان با عنوان «لرستان در مسیر توسعه گردشگری ورزشی طبیعت محور» قابل تصور است. لرستان، با وجود برخورداری از ظرفیت‌های مناسب در زمینه قابلیت‌های طبیعی با رویکرد گردشگری ورزشی هنوز برای رسیدن توسعه با تنگناها و محدودیت‌هایی روبرو است. توجه‌نشدن جوامع محلی و مدیران به توجه بیشتر به این صنعت گردشگری ورزشی طبیعت‌محور در استان در مسیر بینابین قرار دارد یکی سری اقدامات ابتدایی در این زمینه صورت گرفته واحدهای بوم گردی در برخی فضاها ایجاد شده است برخی تورهای گردشگری ورزشی در نقاط مستعد برگزار می‌شود ولی هنوز تا مدینه فاصله گردشگری ورزشی طبیعت محور فاصله زیادی وجود دارد. به عبارتی مدیریت بخشی و عمودی می‌تواند در بلندمدت گردشگری ورزشی برای قشرهای مختلف از جمله قشر جوانان اسیب پذیر باشد با وجود این مدیریت مناسب با مدیریت یکپارچه در بین سازمان ها باید طوری باشد اسیب ها را در ابعاد وجود با حداقل ممکن به سرانجام رساند

منابع

اسدی، حسن و همکاران (۱۳۹۴)، مطالعه ابعاد عینی امنیت در گردشگری ورزشی ایران و عملکرد سازمان‌های ورزشی در تأمین و توسعه آن، نشریه مدیریت ورزشی، دوره ۷، شماره ۱، شماره پیاپی ۱، صص ۱۵-۱.

آدمی، معصومه و حسین پناهی (۱۳۹۵)، قابلیت سنجی توسعه گردشگری ورزشی در استان آذربایجان شرقی، پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره ۴، شماره ۴ - شماره پیاپی ۱۶، صص ۶۴-۵۵.

پاییز، صص ۲۰-۱.

بیرانوندزاده، مریم (۱۳۹۹)، طرح پژوهشی ظرفیت‌سنجی و تعیین مسیر گردشگری ورزشی طبیعت محور استان لرستان، کارفرما: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان لرستان.

حسینی، علی و معصومه رحیم زاده (۱۳۹۸)، آینده نگاری صنعت گردشگری در شهر تهران، فصلنامه گردشگری شهری، دوره ۶، شماره ۱، صص ۱۴۸-۱۳۵

درویشی، هدایت اله و همکاران (۱۳۹۹)، تحلیل فرصت‌ها و قابلیت‌های آینده گردشگری ورزشی مبتنی بر رویکرد آمایش سرزمین نمونه پژوهش: استان لرستان، جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دوره ۳۱، شماره ۳ - شماره پیاپی ۷۹

غفوری، فرزاد (۱۳۹۳)، الگوی توسعه گردشگری بر مبنای توسعه ی بازی های بومی و محلی در کشور، مطالعات مدیریت ورزشی، شماره ۲۴.

فراهانی، ابوالفضل و همکاران (۱۳۹۶)، اولویت‌بندی سهم عوامل توسعه صنعت گردشگری ورزشی در اشتغالزایی از دیدگاه کارشناسان و محققان، پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره ۶، شماره ۲ - شماره پیاپی ۲۲، صص ۱۱۳-۱۰۷.

فروزانفر، محمد حسین و نجفی پور، امیر عباس و محمد آبادی، مهدی و رضایی، روح الله، ۱۳۹۳، چالشهای گردشگری ورزشی و ارائه راهکارهای عملیاتی برای توسعه گردشگری ورزشی در ایران، نخستین کنفرانس ملی آینده پژوهی، مدیریت و توسعه، شیراز <https://civilica.com/doc/314641>

کیانی سلمی صدیقه و پریسا یگانه دستگردی (۱۳۹۵)، شناسایی عوامل مؤثر و اولویت بندی فعالیت های گردشگری ورزشی با استفاده از فنون تصمیم گیری چند معیاره (مطالعه موردی: استان چهارمحال و بختیاری، گردشگری و توسعه، دوره ۵، شماره ۲، صص ۱۳۵-۱۱۶.

معصومی جناقرد، عیسی و همکاران (۱۳۹۷)، امکان‌سنجی توسعه گردشگری ورزشی در اردبیل (مورد مطالعه: پیست اسکی آوارس)، نشریه برنامه ریزی و آمایش فضا، جلد ۲۲ شماره ۴، صص ۲۸-۵۴.

مهدی زاده عباس و همکاران (۱۳۹۳)، بررسی وضعیت گردشگری ورزشی در شهر مشهد بر اساس تحلیل SWOT، پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی، دوره ۲، شماره ۴ پیاپی (۸)، صص ۳۶-۲۳.